

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnium Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

CIX. An Matrimonium sit Vniuocè Sacramentum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

ri non vno semper modo accipitur; ut supra notauimus. RATIO quoque fauet docens esse sacramentum proprie dictum. Vide *Genealog* p. 3 q. 23.

DICO AD I. At suus Melancht. negat id illi, docens conferre gratiam: Kemnitius, docens esse signum.

AD III. Solum in noua lege Matrimonium est Sacramentum: Et si quidam sentiant non bene, etiã in Veteri lege fuisse. Illud definiunt Conc. Florent. *Trid. Sess. 24. C. 2.* Et *D. Th. 4. d. 26. q. 2. a. 2.* & Theologi: Fuisse Institutum in officium naturæ in statu innocentiæ; in lapsu, ad remedium: in reparato in Sacramentum. Nam in statu innocentiæ non erat opus gratia Sacramentali; ligatã concupiscentiã. In Lege, *Leu. 18.* restrictio eius facta est ad certas personas; nõ Institutio; Et permixta erat polygamia & repudium; contraria Significationi Sacramentali. Et argumenta partis contrariæ refutata iacēt. *Neg.* Matrim. Sacramentum magis pollutur per malos Christianos, quã Baptismus perceptus aut Eucharistia &c.

AD IV. Sacramenta sunt instituta ad significandam & Conferendã gratiam; non ad Confirmandã: patet *sup. q. 3.*

AD V. Calumnia mendax est in Ecclesiã, & Magistrum, qui id nusquã dicit Syriacus coniugũ adulteria, & Sacerdotum scortationes vocat Sacrilegia: & recte: *Adhuc ipsi coniuges erubescunt suum actũ.* Quod coeuntes dicuntur, *Apoc. 14. cum mulieribus coinquinati.* I. *Reg. 2.* Non mundi à mulieribus & in *1. Cor. 7.* *Qui in carne sunt, ut mulus & equus, Deo placere non possunt.* At sancti cõiuges uxores habent tanquam non habentes. Et *Virgo est sancta corpore & Spiritu.* Et Sacerdotib⁹ dicitur *Sancti estote.*

AD VI. Sacerdotes arcẽtur à Matrimonio ob impedimenta matrimonialia functionum Sacerdotalium; non ob Sacramentum ipsum Matrimonii.

AD VII. De Copula Quidã sentiũt, eam esse actum & officium matrimonii: Quidã, improbabilius; esse partem Sacramenti Integralẽ; sed non Essentialẽ. Vtrique, & omnes docẽt, ideo Matrimonium esse totum ac plenum sine copula. *S. Amb. l. de inst. Virg. 1. 6. Non defloratio facit coniugũ, sed pactio coniugalis.* *Aug. l. 1. de nup. c. 11.* inter Iosephum & B. V. verumã ait intercessisse matrimonium.

AD VIII. Durandus errauit; inque altera editione se explicat; esse verẽ Sacramentum; sed non vniuocẽ; quod logicum est, nõ Theologicum. At hic pretextus erat inanis: vt & eiudem argutiones vanæ; vt sequitur.

Q V Æ S T I O C X.

An Matrimonium sit Vniuocẽ Sacramentum?

L V THERANVS Kemnitius obiicit Durandum, hoc negantem. Eiusq; vtitur argumentis istis. I. In Sacramentis aliis, quod exterius agitur, excedit rationem naturalem; nec potest reddi causa, nisi per lumen fidei. At quod in matrimonio exterius agitur naturalem causam habet; quam ethicus, videns contractum, reddere potest; in alio non potest. Ergo non est vniuocẽ Sacramentum. II. Sacramenta cetera consistunt in re sacra extrinsecus applicata; idq; presentibus. At tale nihil, aut nõ eo modo, applicatur in Matrimonio. Ergo III. Cetera Sacramenta conferunt gratiam; hoc non; sicut Canoniste, & Magister 4. d. 2. Quia licet sit matrimonium cum pacto pecuniæ; at hoc in Sacramento illicitum & Simoniacum est. Deinde Matrimonium non confert primam gratiam, sc. remissionem peccatorum; nec secundam, sc. augmentum gratiæ. IV. In ceteris Sacramentis Ordinatio Ecclesiæ vim præcepti habet; sed non de necessitate est Sacramenti; at in hoc ordinatio Ecclesiæ est de necessitate Sacramenti; vt de gradibus consanguinitatis, de presentia parochi, &c. V. Ceterorum Sacramentorum capax nemo est absq; præuio Baptismo; at etiam non baptizati sunt capaces Matrimonii; ergo non est proprie Sacramentum.

Zz Av.

AVTOR. Matrimonium est Vniuocè cum cæteris verè & propriè Sacramētū.

DICO AD I. Falsa minor. Nam nō quælibet Vnio viri & fœminæ, quæ videtur, exterius illud est; sed illa Insolubilitum contrahentibꝰ, tum Magistratui: illa ciuilibis intelligitur; hæc Sacramentalis solum fide capitur: quia ista est corporū; hæc animorum cum gratia data, & necessaria.

AD II. De ratione Sacramēti est vt aliquid sit Signum practicū gratiæ; non vt res aliqua foris applicetur. Et ita quodque Sacram. habet quid propriū sibi; non tamen idcirco non sunt Vniuocè Sacramēta. Sic placuit Institutori. Et quia Matrim. cōsistit in Consensu sefeligātium; ideo ipsi sunt Ministri Sacramenti huius; nec egent alio absolutè.

AD III. Paucis Canonistis aduersatur Cōmunis omnium consensus: apud Nauar. in *Enchir. c. 19. n. 22.* Aduersantur & Theologi. Nam in genere gratiagram faciens habet etiā vim peccata delēdi, & ab omnibus cōferitur Sacramentis: at in specie ad Principālē finem instituta sunt alia; vt tribuant Remedium peccatorum, & gratiam adiutricem: vt Bapt. Quadā in remediū tantum, vt Matrimonium. Quadā in gratiam tantū augendā. Et sic Magistrū exponit D. Thom.

AD IV. Ecclesia nil potest ordinare quoad essentialia Matrimonii, vt Diuina: at potest quoad personas, quæ sunt prærequisitum fundamentum essentialium: vt quæ sint legitimæ personæ. &c. vt in Euch. qualis panis requiratur. &c.

AD V. Quidā putant coniuges conuerso post Bapt. debere renouare cōtractum. Alii eorum matrimonii post Baptismum hoc ipso fieri Sacram; nisi alter conuerti nolit: tunc est solubile.

Quæ sit Materia & Forma Matrimonii

LUTHERANVS Kemnitius negat, cum Melch. Cano, Matrimonium esse Sacramentum; quod eius materia & forma nequeant demonstrari. Canus vult verba Consensus contrahentium efficere matrimonium: at Verba solennia Ecclesiastici constituere Sacramentum. Quidam sentiunt, verba consensus contrahentium esse materiam & formam: Alii, Personas esse materiam, Verba, formam.

Kemnitius ait Groppero formam esse illa Matrim. Quod Deus coniunxit, homo non separet; Ideo inter nos non constat de materia, forma, ministro.

AVTOR. I. Dum sit matrimonium, eius essentia consistit in verbis mutui cōsensus, vt in forma: Personæ verò sunt materia circa quam. Ita D. Th. 4. a. 26. q. 2. a. 1. Dum factum est, iam ipsa permanentis coniugum societas est; signum externū vti Euch. permanens. &c.

Affingit autem id Kemn. Groppero, qui solū exiis, *Matr. 19.* colligit formam, nō ipsa esse dicit formam. Constat igitur nobis certa & materia, & forma, & minister idem, qui materia; sicut videns seipsū est minister venditionis, & res vendita.

II. Canus autē errat. 1. Quia sic &c. Scriptura doceri non potest forma & minister Sacramenti; sed solū matrimonium de hoc solo habetur in ea: at illud absurdū est & absonū: ergo id est vtriusque minister & forma. 2. Conc. Flor. & Trident. oportuisset discrimini isti assignasse ministrū. &c. sed ea nō agnoscunt discrimē inter matrim. & Sacramentū apud Christianos. 3. Cōmunis Theologorū id nesciuit vnquā; estq; Can' omnino singularis nouitatis inuētor. Ac licet Theologi in diuersa discedāt quoad materiam; quoad formā tamen & ministrum consentiūt. 4. Matrimonia Christianorū si continent in se vinculū insolubile; ergo sunt Sacramentum: Si non id continēt.